

Förordning om Animaliska biprodukter

Jordbruksdepartementet

2008-07-08

Dokumentbeteckning

KOM(2008)345

Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om hälsobestämmelser
för animaliska biprodukter som inte är avsedda att användas som livsmedel
(förordning om animaliska biprodukter)

Sammanfattning

Syftet med förslaget är att förenkla lagstiftningen gällande hela bearbetnings- och distributionskedjan av ABP. Därmed ska den administrativa bördan minska för berörda operatörer och behöriga myndigheter samtidigt som en hög skyddsnivå för människors och djurs hälsa säkras. Växelverkan mellan bestämmelserna om ABP och gemenskapslagstiftning på andra områden kommer att förtydligas. Förslaget har allmänt sett mottagits positivt av medlemsstaterna. Regeringen välkomnar generellt sett förslaget men avser att efter genomförd remissbehandling återkomma med mera preciserade synpunkter

1 Förslaget

1.1 Ärendets bakgrund

På grund av flera kriser med anknytning till produkter av animaliskt ursprung som hotat människors och djurs hälsa införde gemenskapen ett omfattande regelverk för att upprätthålla en hög säkerhetsnivå genom hela produktions- och distributionskedjan. Sedan den 1 maj 2003 tillämpas förordning (EG) nr 1774/2002 i vilken hälsobestämmelser läggs fast för animaliska biprodukter som inte är avsedda att användas som livsmedel, den s.k. ABP-förordningen. Enligt artikel 35 i denna ska medlemsstaterna informera kommissionen om de åtgärder som vidtas för att se till att bestämmelserna efterlevs. På grundval av information från de 25 medlemsstaterna presenterade kommissionen en rapport (KOM (2005) 521) hösten 2005 som återgav erfarenheter av tillämpningen av lagstiftningen. Dessutom har

kommissionens kontor för livsmedels- och veterinärfrågor (FVO) genomfört en rad inspektioner i medlemsstaterna för att bedöma tillämpningsgraden av bestämmelserna i medlemsstaterna. Sammantaget framkom att det inom flera områden finns behov av revidering av bestämmelserna för att förtydliga och förenkla. Av rapporten framgår att generellt sett har ABP-förordningen tillämpats i tillfredsställande grad. Ansträngningar behövs dock för att garantera erforderlig spårbarhet för flödet av ABP genom produktionskedjorna. Rapporten rekommenderar en rad åtgärder som bör leda till en enhetlig tillämpning av lagstiftningen och effektivisera de offentliga kontrollerna.

I samråd om rapporten med representanter med anknytning till livsmedelskedjan identifierades viktiga frågor som att:

- ramverket för skyddsåtgärder som gäller ABP ska bibehållas,
- tillämpningsområdet för bestämmelserna om ABP bör anpassas,
- överlappning mellan ABP-förordningen och annan lagstiftning bör utredas,
- kategorisering och kontroll av ABP bör i högre grad vara riskbaserad

Kommissionen betonar att dessa viktiga frågor måste hanteras på ett sätt som garanterar att man inte äventyrar skyddet av människors och djurs hälsa i gemenskapen. Driftansvariga och behöriga myndigheter är fortfarande de som ansvarar för att animaliska biprodukter levereras endast till lagligt godkända försäljningsställen. Bestämmelserna får anpassas endast med hänsyn till vetenskapliga och tekniska framsteg.

Kommissionen presenterade sitt förslag den 12 juni 2008.

1.2 Förslagets innehåll

Förslaget omfattar det allmänna målet att bibehålla nuvarande skydd av människors och djurs hälsa och garantera säkra livsmedel, stärka konsumenternas förtroende för säkerheten i livsmedels- och foderkedjan, bidra till en väl fungerande inre marknad och förbättra konkurrenskraften för den EU-industri som berörs av denna förordning. Detta mål är i linje med kommissionens strategiska mål för bättre lagstiftning genom att förbättra åtgärderna, göra dem effektivare och ändamålsenligare och samtidigt förenkla lagstiftningen för att befria de driftansvariga från administrativa bördor som inte är nödvändiga för skyddet för människors och djurs hälsa. Växelverkan mellan bestämmelserna om animaliska biprodukter och gemenskapslagstiftningen inom andra sektorer (livsmedel, foder, avfall, kosmetiska produkter, läkemedel och medicintekniska produkter) kommer att förtydligas. När skyddsnivån så tillåter bör dubbelarbete i samband med godkännande och hanteringskrav undvikas.

Dessutom presenteras i de särskilda målen att se över förordningen om ABP för att anpassa regelverket till de risker som ABP medför, öka den rättsliga tydligheten och anpassa kraven till vetenskapliga och tekniska framsteg. För att nå dessa särskilda mål fastställs operativt inriktade mål på problemen i fråga om följande:

- Att anpassa regelverket till risker som animaliska biprodukter medför, genom att fastställa vilka bearbetade produkter som reglerna ska tillämpas på, så att luckor eller överlappning i lagstiftningen undviks. Produkter som täcks av annan lagstiftning, såsom kosmetiska och medicinska produkter, ska i princip undantas från bestämmelserna i förslaget då utgångspunkten är att annan lagstiftning i sådana fall tillvaratar kravet på säkra produkter.
- Att kategorisera nya produkter: anpassa regelverket till risker i anslutning till nya animaliska biprodukter och öka den rättsliga tydligheten. Produkter som i dagens lagstiftning kategoriseras som kategori 2-material på grund av att de inte omnämns i lagstiftningen, och därmed automatiskt blir kategori 2-material, ska kunna omkategoriseras om de bedöms inte utgöra en risk.
- Att öka den rättsliga tydligheten och undvika onödiga bördor vad gäller godkännanden, registreringar och kontroller. Därför kommer bl.a. det generella kravet på godkännande av anläggningar att slopas och för många typer av anläggningar innebär det istället en enklare registrering.
- Att tydligare formulera förekommande undantag: anpassa regelverket till riskerna i anslutning till ABP och beakta vetenskapliga framsteg när det gäller import av ABP. Bl.a. tydliggörs förutsättningarna för när en medlemsstat kan tillåta nedgrävning av kadaver och annat ABP-material.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Lagstiftningen om ABP och hela dess bearbetnings- och distributionskedja är redan i dag harmoniserad inom EU och regleras genom nuvarande ABP-förordning. Genom att också detta förslaget är i form av en förordning blir regelverket direkt tillämpligt i medlemsstaterna och behöver alltså inte överföras till nationell lagstiftning. Däremot kommer det även i framtiden att behövas kompletterande nationell lagstiftning i form av lag, förordning och föreskrifter för att bestämmelserna i förslaget fullt ut ska kunna införlivas.

1.4 Budgetära konsekvenser / Konsekvensanalys

Förslaget har inga budgetära konsekvenser varken på EU- eller nationell nivå. Dock ställer förslaget tydligare krav än vad nuvarande lagstiftning gör på medlemsstaterna att ha tillräcklig infrastruktur på sitt territorium för att se till att animaliska biprodukter samlas in, identifieras och transporteras bort utan onödigt dröjsmål och att det bortskaffas i enlighet med förslaget.

2 Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Förslaget syftar till en förenklad och effektivare lagstiftning på ABP-området för att förbättra det europeiska jordbrukets konkurrenskraft och därmed

ekonomi, med minskad administrativ börda för berörda näringsgrenar och med bibehållen hög skyddsnivå för människors och djurs hälsa. Regeringen stöder denna inriktning och ska aktivt verka för att den målsättningen uppnås. Konkreta synpunkter kommer att redovisas när förslaget har remissbehandlats.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Generellt sett har förslaget mottagits väl av medlemsstaterna.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Institutionernas ståndpunkter, förutom kommissionens, är för närvarande inte kända.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Förslaget har ej ännu remissbehandlats

3 Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Förslaget grundar sig på artikel 152.4 b i fördraget. Beslut fattas av rådet med kvalificerad majoritet och med medbeslutande av Europaparlamentet i enlighet med förfarandet i artikel 251 i fördraget.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

Enligt kommissionen är subsidiaritetsprincipen tillämplig eftersom förslaget inte omfattas av gemenskapens exklusiva behörighet. Risker förbundna med ABP kan allvarligt hota säkerheten i livsmedels- och foderkedjan samt hälso-status för djurbesättningar i hela gemenskapen. De senaste årens erfarenheter av bovin spongiform encefalopati (BSE), mul- och klövsjuka, klassisk svinpest och dioxin har visat att åtgärder enbart på medlemsstatsnivå inte tillräckligt kan hålla tillbaka större hälsorisker. Dessutom importeras ABP och produkter tillverkade av ABP från tredjeländer till gemenskapen. Man bör se till att importerade sändningar uppfyller sanitära normer som minst motsvarar de normer som tillämpas i gemenskapen. Kommissionen anför därför att målet med förslaget bättre kan uppnås genom åtgärder på gemenskapsnivå.

Förslagets målsättning är att förenkla lagstiftningen och därigenom minska den administrativa bördan för de behöriga myndigheterna (på EU-nivå, nationell nivå och i tredjeländer) och för ekonomiska operatörer, samtidigt som en hög skyddsnivå för människors och djurs hälsa säkras. Syftet är att konsolidera alla tillämpningsåtgärder och undantag som antagits sedan

förordningen trädde i kraft (14 st.), med utgångspunkt i en enda text. Växelverkan mellan bestämmelserna om animaliska biprodukter och gemenskapslagstiftningen inom andra sektorer (livsmedel, foder, avfall, kosmetiska produkter, läkemedel och medicintekniska produkter) kommer att förtydligas. När skyddsnivån så tillåter bör dubblerad lagstiftning i samband med godkännande och hanteringskrav undvikas.

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Förslaget har ännu inte remissbehandlats i Sverige men avsikten är att detta ska ske under sommaren / tidiga hösten 2008. Det första veterinära expertgruppsmötet genomfördes den 8 juli då kommissionen presenterade förslaget och medlemsstaterna bereddes möjlighet att ge ett första utlåtande. Arbetet i den veterinära expertgruppen har hög prioritet under det franska ordförandeskapet men kommer sannolikt att fortsätta även under det tjeckiska ordförandeskapet. Det kan inte heller uteslutas att arbetet kommer att försenas med anledning av bl.a. valet i juni 2009 av ledamöter till Europaparlamentet, vilket kan innebära att även Sverige som ordförandeland får arbeta med ärendet.

4.2 Fackuttryck / termer